

Почитувани претставници на граѓанските организации,

Të nderuar përfaqësues të organizatave qytetare,

Ви благодариме на интересот за учество на Повикот до граѓанскиот сектор за придонес во подготвувањето на Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија за 2023 година. Пополнетиот образец (заедно со прилозите, доколку ги има) доставете го до Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија, електронски на адреса nvosorabotka@gs.gov.mk со назнака **Иницијатива за ГПВРСМ 2023, до 15.9.2022 година**. Со доставување на образецот потврдувате дека се согласувате вашата иницијатива да биде објавена на веб страницата www.nvosorabotka.gov.mk.

Ju falemnderojmë për interesin e shprehur për pjesëmarrje në Thirrjen deri te sektori civil për kontributin në përgatitjen e Programit të punës së Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2023. Formularin e plotësuar (së bashku me bashkëngjitjet, nëse ka) dorëzoni te Njësia për bashkëpunim me organizatat joqeveritare e Sekretariatit të Përgjithshëm të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, në mënyrë elektronike në adresën nvosorabotka@gs.gov.mk me shënim **Iniciativa për PVQRMV 2023, deri më 15.9.2023**. Me dorëzimin e formularit vërtetoni se pajtoheni që iniciativa juaj të publikohet në faqen e internetit nvosorabotka@gs.gov.mk.

**Општи податоци за здружението /
фондацијата**

**Të dhëna të përgjithshme për shoqatën/
fondacionin**

Име на здружението/фондацијата:
Здружение за поддршка на маргинализирани
работници СТАР-СТАР Скопје;

Emri i shoqatës/ fondacionit:

ЕМБС (матичен број на правниот субјект
според податоците во Централен регистар):
6589634;

NVAS (numri amë i subjektit juridik sipas të
dhënave në Regjistrin Qendror):

Седиште и адреса (улица, број, општина):
Ул.11 Октомври бр.22/2, Скопје, Центар –
Скопје;

Selia dhe adresa (rruga, numri, komuna):

Застапник: Борче Божинов, Претседател;

Proqesverbali:

Веб страница: www.starsexwork.org

Faqja e internetit:

Електронска пошта (e-mail):
star_contact@yahoo.com

Posta elektronike (e-mail):

Телефонски број за контакт:
023232411 070313103 070400096;

Numri i telefonit për kontakt:

Лице за контакт:
Борче Божинов; Хајди Штерјова Симоновиќ;

Personi për kontakt:

**Предлог- иницијатива
за годишна Програма за работа на
Владата на Република Северна
Македонија за 2023 година**

**Propozim-iniciativa
për Programin vjetor të punës së Qeverisë së
Republikës së Maqedonisë së Veriut Për vitin
2023**

Наслов на иницијативата:

**Економски и социјални придобивки и
унапредување на човековите права преку
декриминализација на сексуалната работа
во Република Северна Македонија.**

Emri (titulli) i iniciativës:

Стратешки приоритет: (придонес -
поврзаност со определен стратешки приоритет
на Владата на Република Северна Македонија)

Prioriteti strategjik: (kontributi- lidhur me
prioritetin strategjik të caktuar të Qeverisë së
Republikës së Maqedonisë së Veriut)

- обезбедување забрзан, одржлив и инклузивен
економски раст, повисок животен
стандард и квалитет на живот на граѓаните;
- обезбедување на владеење на правото и
независност на правосудството.

Приоритетна цел: (придонес - поврзаност со
определена стратешка цел на Владата на
Република Северна Македонија)

Qëllimi prioritar: (kontributi- lidhur me qëllimin e
caktuar prioritar të Qeverisë së Republikës së
Maqedonisë së Veriut)

- намалување на сивата економија и
поттикнување на приватната иницијатива и
инвестициите;
- унапредување на туризмот, угостителството и
меѓународната туристичка соработка;
- зајакнување на соработката со граѓанскиот
сектор и создавање услови за негово
активно вклучување во креирањето на
политики;
- унапредување на родовата еднаквост и
заштита на жените од сите форми на родово
базирано насилство;
- обезбедување на владеење на правото,
еднакви можности и недискриминација и
развивање на систем на правда кој ефикасно ги
штити човековите слободи, права и
заедничкиот систем на вредности;
- спречување на прекуграничниот криминал,
илегалната миграција, контрола на
реадмисијата и остварување на правото на азил;
- соработка и воспоставување на заеднички
стандарди, нови технологии и мерки за
сајбер безбедност.

НППА (поврзаност со пристапни партнерства како и соодветна идентификација на поглавје и подрачје)

КЛАСТЕР 1 : ТЕМЕЛИ

КЛАСТЕР 2 :

ВНАТРЕШЕН ПАЗАР

КЛАСТЕР 3 : КОНКУРЕНТНОСТ И

ИНКЛУЗИВЕН РАСТ

NPAA (lidhje me partneritetet e pranuar si dhe identifikimi adekuat i kapitullit dhe rajonit)

Образложение: (Краток опис на иницијативата: причини за предлагање, предмет на уредување доколку се работи за закон или подзаконски акт и надлежен орган на државната управа)

Arsyetim: (Përshkrim i shkurtër i iniciativës: arsyet e propozimit, lënda e rregullimit nëse bëhet fjalë për akt ligjor ose nënligjor dhe organi kompetent i administratës shtetërore)

Здружението СТАР-СТАР Скопје е подносител на иницијативата во име на неформалната Платформа за декриминализација на сексуалната работа која се состои од повеќе организации и поддржувачи.

Оваа Платформа постои од 2014 година како неформална мрежа на организации и поединци-експерти во земјава но и регионот, кои долги години работат на поддршка, унапредување и заштита на човековите права на сексуалните работници/чки во Република Северна Македонија.

Членките на платформата за декриминализација се излистани во Прилог број 1 кој го поднесуваме кон оваа иницијатива.

Подносителот на иницијативата во име на Платформата, Здружението СТАР-СТАР Скопје, е првата колективна организација во Република Северна Македонија предводена од страна на сексуални работници основана во 2010 година, а од 2012 година и стратешки партнер на Министерството за здравство во насока на имплементација на стратешката програма за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Северна Македонија.

Сексуални работници се мажи, жени и трансродови лица кои доброволно, постојано или привремено нудат сексуални услуги за пари или материјални добра.

Искуствата од досегашната работа со сексуални работници/чки и спроведените многубројни истражувања укажуваат на тоа дека иако сексуалните работници/чки ги имаат истите човекови права како и останатите граѓани, сепак, многу почесто се соочуваат со насилство и сериозни прекршувања на нивните права од

страна на државата и трети лица.

Застарените постоечки закони и политики и воспоставената пракса кон сексуалната работа во Република Северна Македонија генерираат постојана системска дискриминација, насилство и експлоатација врз сексуалните работници/чки. Многу често, органите на прогонот не се во можност да направат разлика и ја идентификуваат доброволната сексуална работа со трговијата на луѓе, со што наместо да се прогонуваат вистинските тргувачи кои експлоатираат против туѓата волја, се прогонуваат сексуалните работници/чки.

Поради ова, потребно е усвојување и спроведување на нова, јасна и конзистентна законска рамка која ќе биде заснована врз принципите на правото на автономија, слободен избор, човековите права и благосостојба и унапредување на јавното здравје.

Моделот на декриминализација на сексуалната работа по примерот на Нов Зеланд се заснова врз потребите на сексуалните работници/чки за заштита на нивните права, создавање на безбедни услови за работа, превенција од насилство и експлоатација и промоција на благосостојбата и професионалното здравје на луѓето вклучени во сексуалната работа, но и заштита на јавното здравје.

Со овој модел, се укинуваат сите законски одредби со кои на било кој начин може да се санкционира сексуалната работа во која доброволно се вклучени едно или повеќе возрасни лица.

Декриминализацијата како модел ја предлагаме од следниве причини:

- придонесува за справување со насилството врз сексуалните работници/чки особено родово базираното насилство;
- придонесува за намалување на стигмата кон сексуалните работници/чки дека нивното однесување е казниво и охрабрување за пријавување на насилството;
- придонесува за економско и социјално зајакнување на луѓето кои се занимаваат со доброволна сексуална работа;
- овозможува економска придобивка за државниот буџет преку плаќање на даноци и придонеси поврзани со вработување и работа;
- придонесува за намалување на невработеноста;

- придонесува за намалување на трошоците за процесирање и казнување на доброволна сексуална работа (оддавање на проституција, член 19 ЗППРМ) и посредување при вршење проституција (член 191, КЗ);
- придонесува за справување со организираниот криминал, особено со трговијата со луѓе и деца;
- придонесува за унапредување на јавното здравје;

Предмет на уредување: Кривичен законик (член 191), Закон за прекршоци против јавен ред и мир (член 19), донесување на нов закон за регулирање на сексуалната работа.

Органи на државна управа: Министерство за правда, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за здравство, Министерство за внатрешни работи, Министерство за финансии.

Очекувани влијанија: (Кои се очекуваните влијанија од предлог-иницијативата)

- намалено насилство врз сексуалните работници/чки особено родово базираното насилство, намалена стигма кон сексуалните работници;
- еднаков институционален и општествен третман на сексуалните работници/чки и почитување на нивните права;
- зајакната економска, социјална и здравствена состојба на луѓето кои се занимаваат со доброволна сексуална работа;
- зголемена економска придобивка за државниот буџет преку плаќање даноци и придонеси поврзани со вработување и работа;
- можност за зголемен број посети на туристи привлечени од легалните сексуални услуги кои би ги добиле во земјата, а со тоа и зголемен внес на девизи во земјата;
- намалени буџетски трошоци за процесирање и казнување на доброволната сексуална работа;
- зголемена ефикасност во борбата со организираниот криминал, особено со трговијата со луѓе и деца;
- подобро и унапредено јавно здравје.

Финансиски импликации: (Дали предлог-иницијативата предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

Предлог иницијативата не предизвикува финансиски импликации за државата.

Ndikimet e pritshme: (Cilat janë ndikimet e pritshme nga propozim-iniciativa)

Implikime financiare: (A shkakton propozim-iniciativa implikime financiare? Nëse ka, a janë të siguruar mjetet e nevojshme dhe nga cilat burime?)

Напротив, како што е опишано погоре ќе овозможи економска придобивка за државниот буџет преку плаќање на даноци и придонеси поврзани со вработување и работа, намалување на невработеноста, намалување на бројот на луѓе кои зависат од социјална помош од државата, и намалување на трошоците за водење на судски постапки и издржување на казна затвор.

Од друга страна, подносителот на иницијативата во име на Платформата, ги насочува своите напори кон обезбедување финансиски средства по основ на проектни донации од фондации за фацилитирање на процесот на воспоставување на моделот за декриминализација на сексуалната работа во Република Северна Македонија, во смисла на иницирање за формирање и учество во работни групи составени од страна на експерти од граѓански организации и релевантни државни институции, како и експертска поддршка во насока на измени и дополнување на постоечките и пишување на нови закони.

Прилози (со наведување на авторот на документот):

1. Листа на членки на Платформата за декриминализација на сексуалната работа во Република Северна Македонија;
2. Декларација за декриминализација на сексуалната работа потпишана од страна на 8 политички партии во период пред одржување на парламентарните избори во јули 2020; (иницијатори за поднесување и потпишување на Декларацијата во име на Платформата се СТАР-СТАР Скопје, ХОПС-Опции за здрав живот Скопје, Коалиција МАРГИНИ);
3. Листа на политички партии потписнички на Декларацијата за декриминализација на сексуалната работа;
4. Став на ХОПС-Опции за здрав живот Скопје, за регулирање на сексуалната работа во Македонија;
5. Колективен став на СТАР Прв колектив на сексуални работници на Балканот за правна регулација на сексуалната работа во Република Северна Македонија;
6. Компаративна анализа на моделите на регулирање на сексуална работа (Шведска, Нов Зеланд и Германија) – 2017 година; автори Наташа Бошкова, Хајди Штерјова Симоновиќ;

7. Анализа на ставовите на сексуалните работници за потребата од промена на законската регулатива за сексуалната работа во Македонија – 2017 година; автори Наташа Бошкова и Хајди Штерјова Симоновиќ;
8. Анализа на потребите за промена на законската регулатива за сексуалната работа во Македонија – 2016 година; Вања Димитриевски, Марија Тошева, Наташа Бошкова;
9. Борба за правата на сексуалните работници во Македонија: Одговор на сексуалните работници и граѓанските организации на полициската акција “Сузбивање на улична проституција” – 2015 година; Жарко Трајаноски, Марија Тошева, Славчо Димитров, Хајди Штерјова Симоновиќ;
10. Правни потреби и пристап до правда за луѓето кои употребуваат дроги и сексуалните работници во Македонија – 2018 година; Ивица Цековски, Вања Димитриевски;
11. Акциски план за спроведување на Конвенцијата за спречување и борба против насилството врз жените и домашното насилство на Република Македонија 2018-2023;
12. Доброволна сексуална работа; За СТАР-СТАР Скопје 2016 - Борче Божинов, Глигор Чанов;
13. Анализа на сцените на сексуална работа; СТАР-СТАР Скопје; мај 2016;
14. Проценка на потребите на младите сексуални работници во однос на здравствени, социјални и правни услуги; СТАР-СТАР Скопје, декември 2018; Борче Божинов, Ивана Ацевска, Глигор Чанов;
15. Влијанието на политиките за трговија со луѓе врз сексуалните работници во Република Северна Македонија, 2020 Наташа Бошкова и Ивица Цековски, ХОПС-Опции за здрав живот;
16. 10 причини за декриминализација на сексуалната работа, Фондација Отворено општество, 2015.

Bashkëngjitje (me shënimin e autorit të dokumentit):

Потпис на застапникот
СТАР-СТАР
СКОПЈЕ
М.П.

13.09.2022 година

----- 2022

Нënshkrimi i përfaqësuesit

V.V